

การให้ความช่วยเหลือค่าจัดการศพ และเงินดำรงชีพ แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖^๑

จากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๙ เห็นชอบหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา ๑๖ จำนวนทั้งสิ้น ๙๐ ราย (กรณีเสียชีวิต ๔๓ ราย กรณีได้รับบาดเจ็บ พิการ ทูพพลภาพ จิตฟั่นเฟือน ๔๗ ราย) เป็นเงินทั้งสิ้น ๗๗,๔๑๗,๗๒๐ บาท โดยให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นผู้รับผิดชอบเบิกจ่ายงบกลางช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ และคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ได้มีมติรับทราบการจ่ายเงินให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งผู้ได้รับความช่วยเหลือได้ลงลายมือชื่อในแบบรับทราบการช่วยเหลือครั้งเดียว โดยจะไม่เรียกร้องขอรับการช่วยเหลือเป็นพิเศษจากทางราชการอีก ทั้งนี้คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ได้เห็นชอบให้จ่ายเงินช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบกรณีเสียชีวิต เพิ่มเติมเพื่อเป็นค่าชดเชยการจ่ายเงินล่าช้าในอัตราร้อยละ ๗.๕ ราย ๆ ละ ๕๒๗,๑๑๔ บาท เป็นจำนวนเงิน ๒๑,๖๑๑,๖๗๔ บาท รวมทั้งคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ได้มีมติเห็นชอบให้จ่ายเงินช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ กรณีได้รับบาดเจ็บ พิการ ทูพพลภาพ จิตฟั่นเฟือน เพิ่มเติมเพื่อเป็นค่าชดเชยการจ่ายเงินล่าช้าในอัตราร้อยละ ๗.๕ ราย ๆ ละ ๓,๕๓๘,๑๖๓.๓๒ บาท เป็นจำนวนเงิน ๖,๒๙๓,๖๗๖.๐๔ บาท เช่นเดียวกัน

หากแต่ในปี ๒๕๕๔ สภาทนายความและวีรชน ๑๔ ตุลาคม ๑๖ ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีขอความอนุเคราะห์จ่ายเงินดำรงชีพรายเดือนให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ซึ่งนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อมาคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ได้มีมติเห็นชอบการให้ความช่วยเหลือวีรชน ๑๔ ตุลา ๑๖ หรือทายาทของวีรชน จำนวน ๖๙ ราย เป็นเงิน ๑๓,๒๒๙,๔๐๗.๖๓ บาท ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ ดังนี้ ค่าจัดการศพวีรชน (เสียชีวิตก่อนวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕) จำนวน ๗ ราย ๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท และเงินดำรงชีพรายเดือน วีรชนและญาติวีรชน จำนวน ๖๒ ราย เป็นเงิน ๑๓,๐๘๙,๔๐๗.๖๓ บาท และในปี ๒๕๕๘ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือวีรชน ๑๔ ตุลา ๑๖ หรือทายาทของวีรชน จำนวน ๖๙ ราย เป็นเงิน ๑๓,๒๒๙,๔๐๗.๖๓ บาท ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ หากแต่นายกรัฐมนตรีมีบัญชาเห็นชอบตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณว่าเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและเป็นไปในแนวทางเดียวกับการช่วยเหลือเยียวาด้านการเงินตามหลักมนุษยธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ จึงสมควรที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การช่วยเหลือและการจ่ายเงินกรณีดังกล่าว โดยเสนอให้คณะกรรมการอำนวยการเยียวาด้านการเงินตามหลักมนุษยธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ พิจารณาให้ความเห็นก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

^๑ เรียบเรียงโดยนายวิสุทธิ์ ฉัตรานันต์

อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่ามิถุนายนฉบับใดที่กำหนดเรื่องการให้ความช่วยเหลือค่าจัดการศพ และเงินดำรงชีพแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ไว้เป็นการเฉพาะ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองสิทธิของผู้เสียหายในการได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ซึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ อย่างไรก็ตามศาลปกครองได้มีแนวคำวินิจฉัยว่าการดำเนินมาตรการเยียวยาเป็นการดำเนินนโยบายสร้างความปรองดองของคนในชาติด้วยการเยียวยาและฟื้นฟูผู้เสียหาย ตลอดจนผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงหรือความขัดแย้งทางการเมือง ถือเป็นกิจการในทางรัฐประศาสนโยบายหรือเป็นการกระทำในทางการเมืองที่ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง^๒ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าหากคณะรัฐมนตรีพิจารณาในทางรัฐประศาสนโยบายแล้วเห็นว่าการชดเชยเยียวยาตัวเงินตามหลักมนุษยธรรมให้แก่บุคคลทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการตามนโยบายและหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่ต้องส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติเป็นเรื่องในทางนโยบายที่อยู่ในอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบได้ โดยการดำเนินการช่วยเหลือเยียวยาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจะต้องเป็นการทั่วไป เสมอภาคและเป็นธรรม และมีได้มุ่งหมายที่จะให้ประโยชน์แก่กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ^๓ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อจ่ายเงินเยียวยาด้านการเงินตามหลักมนุษยธรรมให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง จะกระทำได้ต่อเมื่อมีกฎหมายรองรับและกระทำตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย และมีได้กระทำเพื่อมุ่งหมายที่จะให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ^๔ ดังนั้น เพื่อให้การให้ความช่วยเหลือค่าจัดการศพ และเงินดำรงชีพแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ กรณีค่าจัดการศพ ให้ความช่วยเหลือแก่วีรชนในกรณีเสียชีวิตอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ รายละ ๒๐,๐๐๐ บาท และให้ความช่วยเหลือเงินดำรงชีพแก่วีรชนและญาติวีรชนในอัตราเดียวกัน โดยให้ความช่วยเหลือในอัตรารายละ ๓,๐๐๐ บาทต่อเดือนจนกว่าจะเสียชีวิต ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอตามความเห็นของคณะกรรมการอำนวยการเยียวยาด้านการเงินตามหลักมนุษยธรรมแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗

ดังจะเห็นได้ว่าการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองนั้นพบข้อจำกัดทั้งในส่วนของกฎหมายที่ให้อำนาจในการให้ความช่วยเหลือเยียวยา และกลไกในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือเยียวยา กล่าวคือ เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองเป็นการกระทำที่ผู้กระทำมุ่งประสงค์แสดงต่อรัฐเป็นสำคัญ ผู้ได้รับผลกระทบเป็นเพียงผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำคามผิดนั้น ประกอบกับเป็นการยากที่ผู้ได้รับผลกระทบจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือเรียกร้องความเสียหายได้สะดวก หากแต่ที่ผ่านมา มีการออกเป็นเพียงมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะแปรเปลี่ยนไปตามรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัย โดยไม่ได้มีการพิจารณาโดยฝ่ายนิติบัญญัติ อีกทั้งเป็นการออกหลักเกณฑ์ที่ไม่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งอาจเป็นการเลือกปฏิบัติ และขัดกับหลักความเสมอภาค สร้างภาระแก่ผู้ปฏิบัติงานในการความช่วยเหลือในการถูกฟ้องร้องดำเนินคดี

^๒ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

^๓ เรื่องเสรีจิติ ๔๘๐/๒๕๕๘ มีนาคม ๒๕๕๘

^๔ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๘๘๖ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘

รวมทั้ง การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงานทำให้เกิดความสับสนในการติดต่อขอรับความช่วยเหลือหรือ การสอบถามหรือติดตามการความช่วยเหลือ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดที่สามารถรวบรวมข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน ดังนั้น ควรมีเครื่องมือทางกฎหมายหรือระเบียบที่มีฐานรองรับในการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง เพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติและขัดกับหลักความเสมอภาค และควรมีโครงสร้างและกลไกในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองที่มีความชัดเจนโดยจัดตั้งเป็นสำนักงาน และกำหนดให้มีกองทุนสำหรับการช่วยเหลือเยียวยาในเหตุการณ์โดยเฉพาะ

ส่วนนิติการ
ศูนย์บริการประชาชน
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี